

Szegedy-Maszák Mihály-díj 2021

Az én feladatomban néhány bevezető szót szólni a kuratórium és a magam nevében. Bármennyire szeretnénk is megadni a módját a Szegedy-Maszák Mihály-díjnak, és bármennyire szeretnénk is a névadóhoz méltó körülmények között ünnepelni a díjazottat, tudomásul kell vennünk, hogy járványos idők járnak, mikor is nem tanácsos sokaknak huzamos ideig egyazon zárt térben tartózkodni. Ennek megfelelően a lehető legrövidebbre fogom a mondandómat, és mindenkit arra kérek, ne feledkezzen meg a járványról.

Először is felelevenítem, amit már korábban is megfogalmaztam. Még mindig úgy látom, hogy megroskadt a világunk, beszűkült a szemhatár, alacsonyabbak lettek a dolgok, körvonalaik a gyengülő megvilágításban alakatlanabbak, mióta Szegedy-Maszák Mihály levette róluk a tekintetét, és eltávozott a magyar irodalomtudományból.

El tudom képzelni, hogy Szegedy-Maszák Mihály a maga elképesztő szerénységével nem örülne, ha tudná, hogy díjat nevezünk el róla. De erre csak azt tudom mondani: most már késő, ezt előbb kellett volna meggondolnia. Ha nem hoz létre oly hatalmas életművet, mely felsorolhatatlanul sok költőre, íróra, értekezőre, festőre, zeneszerzőre terjed ki – számos diszciplínán, korszakon, nyelvterületen keresztül oda-vissza, akkor senki nem akarna díjat elnevezni róla, senki nem örülne, ha megkapná ezt a díjat, és senki nem lenne büszke arra, hogy átadhatja.

Idén, mint mondtam, programunk a járvány miatt rövidebb az indokoltnál, és csak az elengedhetetlen dolgokat foglalja magába. Azt tervezzük viszont, hogy két év múlva, Szegedy-Maszák Mihály 80. születésnapja alkalmával visszamenőleg is bepótoljuk mindazt, ami most elmarad. Egyebek mellett a munkásságához kapcsolódó konferenciát is tervezünk.

Mielőtt átadnám a szót az idei díjazott méltatójának, Varga Zoltánnak, el kell még mondanom, hogy a kuratórium döntési szempontjai változatlanok. Olyan, a Szegedy-Maszák Mihály által művelt tudományágakban publikáló, nem teljesen pályakezdő, de még nem befutott, viszonylag fiatal tudóst szeretnénk megtalálni a díjjal, aki könyvével, könyveivel már eddig is nagy értéket hozott létre. A díj egyszerre jelzés a könyv, könyvek minőségéről és visszajelzés a fiatal tudós számára, aki még nem lehet egészen bizonyos abban, hogy a pályatársai figyelnek rá. A Szegedy-Maszák Mihály által művelt tudományágak között valamelyest elfogultak vagyunk az összehasonlító irodalomtudomány iránt, de nem vagyunk annyira érzéketlenek, hogy – ha úgy adódik – a minőség ne írhatná felül az elfogultságunkat.

A díj átadásával nem ér véget a mai programunk. Először Kálmán György mond néhány szót a három évvel ezelőtti konferencia anyagából készült kötetéről, majd Bucsic Katalin mutatja be a készülő honlapot, melyet ugyancsak szenzációnak, a maga nemében páratlannak gondolunk. A honlapot látva minden magyar irodalomtörténész – élő és holt egyaránt – meg fog pukkadni az irigységtől, és ez így helyes.

Kérem, hogy senki ne menjen haza, amikor véget ér az itteni programunk. Ne menjen haza, mert akkor az ünnepi pillanatról, a koccintásról marad le. A másik oldaláról, a főbejárat felől kell majd behatolnunk az Akadémiába, hogy ott a Krúdyról elnevezett étteremben folytathassuk, amit most itt kezdünk el.

Beveczky Gábor